

**Міністерство освіти і науки
Житомирський державний університет імені Івана Франка**

Олена ГОРДІЄНКО

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ
для самостійної роботи здобувачів вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
з освітньої компоненти
«Інтеграція в освітньому процесі початкової школи»

Житомир – 2024

УДК 377.8:[37.013:159.9]

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 3 від «23» лютого 2024 року)

Р е ц е н з е н т и:

Климова К.Я. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Мірошниченко О.А. – доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки і управління Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Шевцова Л.С. – кандидат педагогічних наук, доцент, викладач української мови та літератури Житомирського фахового торговельно-економічного коледжу Державного торговельно-економічного університету

Г 65

Гордієнко О.А. Тестові питання з освітньої компоненти «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта: методичні матеріали. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. 43 с.

Тести розроблено для самостійної роботи та самоконтролю оволодіння студентами вибірковою освітньою компонентою програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи». Тестові питання розроблено у відповідності з чинними навчальними програмами та побудовано за принципом перевірки знань та умінь з усіх тем курсу, що дозволяє перевірити, наскільки повно та глибоко засвоєний матеріал студентами. Завдання в тестовій формі можуть бути застосовані для реалізації функції навчання і контролю.

УДК 377.8:[37.013:159.9]

© Гордієнко О.А., 2024

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2024

Зміст

Вступ	4
Структура освітньої компоненти «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи»	7
Тестові завдання до модуля 1 «Інтеграція в початковій школі»	12
Варіант 1	12
Варіант 2	26
Відповіді на тести (для самоперевірки знань здобувачів освіти)	40
Список використаних джерел та літератури	42

Вступ

Тестові питання з вибіркової освітньої компоненти «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи» призначені для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які готуються стати вчителями початкової школи та опановують означену вибірккову компоненту, в тому числі тем, що пропонуються для самостійного вивчення здобувачами вищої освіти.

Освітня компонента «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи» створена для здобувачів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Предметом вивчення дисципліни є здійснення інтеграції в освітньому процесі початкової школи, системного підходу до інтегрованих курсів для реалізації завдань особисто-орієнтованого навчання у початковій освіті.

Мета вивчення: формування компетенцій студентів – майбутніх учителів початкової школи – у здійсненні інтеграції в освітньому процесі, особистісно-орієнтованого підходу до інтегрованих курсів для реалізації системних завдань навчання та поліпшення якості початкової освіти.

1.2. Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- дати студентам ґрунтовні знання про інтеграцію в освітньому процесі початкової школи;
- ознайомити зі змістом та завданнями інтегрованих курсів Нової української школи;
- сформувати уміння й навички здійснювати інтеграцію в навчальному процесі в початковій школі, робити планування та створювати конспекти інтегрованих уроків, а також проводити їх;
- спонукати студентів до використання творчого підходу до інтеграції та організації навчальної роботи молодших школярів;

- навчити студентів – майбутніх педагогів початкової школи – самостійно здійснювати інтеграцію, готуючись до уроків та в позаурочній роботі.

Здобувач повинен знати:

- об'єкти, функції, види та методи здійснення інтеграції в початковій освіті, що застосовується вчителем;
- можливості здійснення інтеграції в освітньому процесі початкової школи;
- критерії, за якими відбувається інтеграція шкільних предметів;
- зміст та програмові вимоги інтегрованих курсів Нової української школи.

Здобувач повинен уміти:

- залучати інтеграцію у процесі підготовки та проведення уроків, а також в позаурочній роботі в Новій українській школі;
- об'єктивно оцінювати можливості здійснення інтеграції предметів щодо міжпредметних зв'язків, проведення бінарних уроків тощо;
- аналізувати та фіксувати результати проведення інтеграції в початковій школі;
- користуватись понятійним апаратом в галузі інтеграції в Новій українській школі;
- розробляти конспекти уроків інтегрованих курсів, уроків з використанням міжпредметних зв'язків та бінарних уроків та проводити їх.

Вибіркова дисципліна «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи» має чітку професійну спрямованість, яка забезпечується наступністю, систематичністю та перспективністю, що полягають в опорі на знання студентів, здобуті в процесі вивчення компонентів освітньої програми (зокрема, «Основи педагогічної майстерності», «Дидактика початкової школи», «Оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи»,

«Теорія і методика виховання» тощо). Означена компонента спрямована на підготовку професіоналів, які уміють здійснювати інтеграцію, готуючись до уроків та в позаурочній роботі в Новій українській школі, використовувати потенціал міжпредметних зв'язків.

Теми програм дисципліни «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи» запропоновані студентам для самостійної роботи, передбачають опору на принцип цілісного підходу до систем навчання і виховання; врахування завдань формування ключових компетенцій; набуття здобувачами умінь складати конспекти та проводити інтегровані уроки, і як наслідок – поліпшення загальної культури викладання та опанування педагогічної та методичної компетентності. Самостійна робота студентів має практичне спрямування (спостереження за навчальним процесом, аналіз педагогічних ситуацій, складання завдань із різних предметів для учнів початкової школи, розв'язання педагогічних задач тощо). Вона допомагає:

- розвинути педагогічну та методичну компетенцію студентів, які оволодівають науковими знаннями, необхідними для викладання різних предметів у початкових класах;
- здійснювати формування компетенцій молодших школярів, визначених Державним стандартом початкової освіти;
- здійснювати інтеграцію, готуючись до уроків та в позаурочній роботі в Новій українській школі;
- об'єктивно оцінювати можливості здійснення інтеграції предметів щодо міжпредметних зв'язків, проведення бінарних уроків тощо;
- аналізувати та фіксувати результати проведення інтеграції в початковій школі;
- користуватись понятійним апаратом в галузі інтеграції в Новій українській школі;

- розробляти конспекти уроків інтегрованих курсів, уроків з використанням міжпредметних зв'язків та бінарних уроків та проводити їх;
- готувати наочний (роздатковий) дидактичний матеріал з предметів початкової ланки освіти.

Пропоновані тестові завдання розроблено у відповідності з чинними навчальними програмами та побудовано за принципом програмованого контролю знань матеріалу курсу, що дозволяє перевірити повноту та глибину засвоєння матеріалу студентами – майбутніми бакалаврами. До кожного питання для студентів пропонується чотири варіанти відповіді, з яких правильним є один варіант. Розроблені тести будуть доречними під час первинного контролю результатів ознайомлення студентів з новим матеріалом, для модульної контрольної роботи, перевірки залишкових знань, а також для самоконтролю сформованості необхідних компетенцій студентів.

Структура освітньої компоненти

Назви тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі			
		Лекції	Практичні/Сем	Лабораторні	Самостійна	Індивідуальні		Лекції	Практичні/Сем	Лабораторні	Самостійна
Модуль I. Інтеграція в початковій школі											
Тема 1. Загальні питання організації інтеграції в навчальному процесі початкової школи.	8	4			4		10	4			6

Принципи здійснення інтеграції в Новій українській школі. Інтеграція як метод формування пізнавального інтересу учнів. Основні напрями здійснення інтеграції.												
Тема 2. Проблема інтеграції як об'єкт дослідження різних наукових галузей. Проблема інтеграції навчання в історії дидактики.	8	4			4		8	2			6	
Тема 3. Мета та завдання інтегрованих уроків, елементи змісту інтегрованих уроків в Новій українській школі. Інтегровані уроки як засіб створення у школярів цілісного уявлення про навколишній світ (інтеграція як мета навчання). Інтеграція як засіб засвоєння знань, які відображають зв'язаність	8	4			4		8	2			6	

<p>окремих частин світу як системи, де всі елементи взаємопов'язані.</p> <p>Інтеграція як засіб зближення і поєднання знань з різних предметів у систему (інтеграція як засіб навчання).</p>											
<p>Тема 4. Реалізація змісту освітніх галузей як через окремі навчальні предмети, так і через інтегровані курси: «Мистецтво», «Технології», «Людина і світ», «Здоров'я і фізична культура». Вимоги до інтегрованих курсів Нової української школи.</p>	8	4		4		8		2		6	
<p>Тема 5. Система інтегрованих уроків. Можливості здійснення міжпредметних зв'язків на уроках в початковій школі. Бінарні уроки як вид нестандартних уроків.</p>	8	4		4		8	2			6	

Тема 6. Міжпредметні зв'язки уроків читання з уроками природознавства та малювання. Можливості здійснення міжпредметних зв'язків на уроках української мови.	10	4	6	8	2	6
Тема 7 Вплив інтегрованих уроків на результативність процесу навчання. Системність, комплексність знань, спрямованість на всебічний розвиток особистості.	7	2	5	8	2	6
Тема 8. Класифікація інтегрованих уроків. За дидактичною метою, за етапами навчальної діяльності, залежно від навчальних предметів, що інтегруються, місця проведення уроку, тривалості уроку, кількості інтегрованих предметів.	7	2	5	9	2	7

Тема 9. Структура інтегрованих уроків в Новій українській школі (в залежності від виду уроку). Дидактичні вимоги до уроку з використанням інтегрованого навчання. Міжмистецькі, міжнаукові та методичні зв'язки на уроках української мови та читання.	9		4		5		9		2		7	
Тема 10. Уроки з елементами інтеграції змісту двох чи більше предметів (читання і письма; читання і природознавства; природознавства і рідної мови (зв'язне мовлення); математики і трудового навчання (конструювання) та ін.	9		4		5		7				7	
Тема 11. Інтегровані дні та тижні в Новій українській школі.	9		4		5		7				7	
Усього годин	90	16	24	-	50	-	90	10	10	-	70	-

Тестові завдання до модуля «Інтеграція в початковій школі»

Варіант I

1. Дайте визначення інтеграції.

- А). Об'єднання окремих елементів в одне ціле, взаємозближення і взаємодія окремих структур.
- Б) Дотримання правил внутрішнього розпорядку.
- В) Знання дітей правил поведінки в класі.
- Г) Уміння дітей працювати самостійно.

2. Що в перекладі з латини означає «інтеграція»?

- А) Правильна поведінка в суспільстві.
- Б) Дотримання норм етики.
- В) Відтворення, поповнення, поєднання частин в єдине ціле.
- Г) Розстановку меблів.

3. Що є однією з ключових цілей Нової української школи?

- А) Розвиток компетентностей для життя.
- Б) Формування умінь мовного аналізу.
- В) Засвоєння програмових знань.
- Г) Уміння працювати разом з учителем.

4. На чому ґрунтується інтегроване навчання?

- А) На термінах і штампах.
- Б) На комплексному підході до навчання.
- В) На професійній спрямованості.
- Г) Комунікативній спрямованості.

5. Що є метою інтегрованого навчання ?

А) Набуття ключових компетентностей.

Б) Покращення здатності учнів розуміти своє ставлення до навколишнього світу в різних аспектах, мислити системно.

В) Набуття умінь читання, письма, лічби.

Г) Навчити працювати самостійно.

6. Які принципи здійснення інтеграції називають вчені?

А) Міцність знань з ключових предметів; обов'язковість узагальнення та систематизації знань та вмінь; використання спеціальних методів і прийомів навчання, спрямованих на перенос і застосування знань, умінь і навичок на новий навчальний матеріал.

Б) Спільна діяльність учнів разом із учителем, неподільна системність, що має основу теми.

В) Етап уроку, який може бути відсутній.

Г) Тема, що складається зі вступу, основної частини і підсумків.

7. Які методи будуть доречними під час проведення мотивації навчальної діяльності?

А) Переконавання, навіювання, вирішення проблемної ситуації, відеоекскурсії, проведення дебатів, дидактичні ігри.

Б) Опитування, тестування, розв'язування задач.

В) Діалог, полілог, монолог, бесіда.

Г) Малювання, ліплення, співи, читання.

8. Інтерактивні бесіди, коментоване тестове опитування, усні журнали, мозковий штурм, засідання дискусійного клубу, аукціон думок, написання міні-творів – такі методи доречні під час

- А) мотивації навчання;
- Б) актуалізації опорних знань;
- В) постановки мети уроку;
- Г) пояснення нового матеріалу.

9. Проведення рольових ділових ігор, тренінгів, робота в малих групах, вирішення інтегрованих завдань – такі методи використовуються

- А) у процесі самостійної роботи учнів;
- Б) на початку уроку;
- В) під час закріплення нових знань і вироблення на їх основі практичних умінь;
- Г) на підсумковому етапі уроку.

10. На етапі уроку узагальнення та систематизації знань та вмінь дітям пропонуються такі форми роботи:

- А) бесіди та екскурсії;
- Б) написання есе та тестування;
- В) тренінги та рольові ігри;
- Г) аукціон думок, «прокоментуй ситуацію», «мікрофон», усний журнал.

11. Чим є філософія, її закони, зокрема закон про пізнання навколишньої дійсності, де всі явища знаходяться у діалектичному взаємозв'язку між собою?

- А) Наукою, не обов'язковою для вивчення.
- Б) Методологічними засадами інтеграції.
- В) Наукою про мову та мовлення.

Г) Розділом математики.

12. Що називається *аперцепцією*?

- А) Психологічна закономірність людського сприйняття, що полягає у тому, що все нове пізнається тільки на основі попереднього досвіду.
- Б) Морфологічна та змішана концепція.
- В) Особливість поведінки учня.
- Г) Спосіб утворення слова.

13. Що є фізіологічною основою інтеграції ?

- А) Закономірності процесів психології.
- Б) Більша стійкість раніше утворених тимчасових нервових зв'язків порівняно з тими, що виникають раніше.
показати, з яких морфем складається слово.
- В) Наукові закономірності.
- Г) Походження дитини.

14. За яких умов нові знання будуть міцними?

- А) Якщо показати, як вони утворилися.
- Б) Якщо показати, з яких частин вони складаються.
- В) Якщо ми будемо здійснювати зв'язки зі знаннями, які вже засвоїлись.
- Г) Якщо відновити первісний склад знання, що пояснює його походження.

15. Використання горизонтальних й вертикальних зв'язків, внутрішньопредметна і міжпредметна інтеграція, запровадження інтегрованих курсів –

- А) це напрями здійснення інтеграції;
- Б) напрями роботи вихователя;

- В) напрями роботи вчителя;
- Г) всі відповіді є правильними.

16. Коли здійснюється горизонтальний зв'язок?

- А) Якщо обслуговуються всі засоби усного та письмового мовлення.
- Б) Коли матеріал предметів, що інтегруються, вивчаються не в один час (а впродовж місяця або тижня).
- В) Коли потрібно перевірити домашнє завдання.
- Г) Коли проводиться підсумок уроку.

17. Що таке міжпредметна інтеграція?

- А) Встановлення широких зв'язків між різними дисциплінами.
- Б) В цілому розвиток дитини.
- В) Створення програм і підручників.
- Г) Використання індивідуального підходу.

18. Інтеграція галузей здоров'язбережувальної і соціальної; природничої і технологічної; історичної і громадянської; починаючи з 2-го класу інформатичної ; частково мовно-літературної; частково математичної

- А) становить зміст предмету «Я досліджую світ»;
- Б) надає можливість подати інформацію через художній образ;
- В) надає можливість точно висловити свою думку;
- Г) допомагає передати почуття співрозмовників.

19. Способи інтеграції змісту початкового навчання – це

- А) це уроки математики та образотворчого мистецтва;
- Б) інтегровані курси, інтегровані підручники, інтегровані завдання, інтегровані уроки;
- В) предмети гуманітарного циклу;

Г) зв'язок навчання та виховання.

20. Чинники успішної реалізації ідеї інтегрованого компетентнісного навчання:

- А) бажання вчителя та учнів;
- Б) різноманітні форми роботи на уроці;
- В) якісне навчально-методичне забезпечення, знання методики викладання, сприятливе навчальне середовище;
- Г) всі відповіді помилкові.

21. Актуальність пошуку правильних шляхів інтеграції дисциплін у початковому навчанні посилюється у зв'язку з

- А) вивченням прикметника, іменника, дієслова;
- Б) покращенням стану освіченості учнів;
- В) проведенням експериментів в освіті;
- Г) схожістю тем шкільних предметів, перевантаженістю учнів, важливістю формування в них цілісного погляду на світ, наукового світогляду.

22. Побудовані на засадах інтеграції :

- А) синтетичний метод навчання грамоти (за К.Д.Ушинським), уроки мислення на природі (за В.Сухомлинським);
- Б) сучасні предмети початкової школи;
- В) середньовічна освіта;
- Г) педагогіка співробітництва.

23. Які можливості відкриває перед учителем втілення ідеї інтеграції знань?

- А) Повторення вивченого, правильне вживання слова, розуміння його значення.

- Б) Порушення норм у сфері освіти, утворення нових форм.
- В) Формувати в учнів якісно нові компетентності, що характеризуються самостійністю мислення, дієвістю й систематичністю, застосування знань у нестандартних ситуаціях.
- Г) Порушення вимог до освітнього процесу.

24. Розвивали ідеї міжпредметних зв'язків:

- А) середньовічні вчені;
- Б) методисти О. Бандура, Т. Бугайко, Ф. Бугайко, Н. Волошина, В. Неділько, Є. Пасічник, Н. Назарова, Л. Мірошніченко, А. Градовський та інші.
- В) радянські вчені;
- Г) науковці ХІХ століття.

25. Ідеї міжпредметних зв'язків розвивали прогресивні педагоги минулого:

- А) радянські вчителі;
- Б) мислителі середньовіччя;
- В) просвітителі ХVІІІ століття;
- Г) А. Дистервег, Я.А. Коменський, Дж. Локк, К. Ушинський.

26. Я.А. Коменський, Дж. Локк – ці педагоги

- А) ідею об'єднання знань насамперед пов'язували з боротьбою проти схоластики як вираження метафізичних поглядів своєї доби;
- Б) працювали разом із І.Ньютоном, Сократом;
- В) Підтримували ідеї Р.Декарта, Д.Менделєєва;
- Г) Створювали НУШ.

27. Який учений спирається на «принцип природо відповідності», у праці «Велика дидактика» виступає проти розрізненого вивчення

взаємопов'язаних явищ, закликає наслідувати природу, де існують постійні зв'язки?

А) Іван Франко.

Б) Я.А. Коменський.

В) І.Ньютон.

Г) А. Ейнштейн.

28. Англійський педагог Дж. Локк:

А) уперше висловив ідею про стрижень, навкруги якого мають об'єднуватися знання;

Б) висловив теорію відносності;

В) пропонував класно-урочну систему;

Г) написав «Велику дидактику».

29. Хто з видатних педагогів у праці «Як Гертруда вчить своїх дітей» зазначав, що всі споріднені за змістом предмети необхідно усвідомлювати саме в такому зв'язку, в якому вони знаходяться в природі?

А) Український педагог В.Сухомлинський.

Б) Швейцарський педагог І.Г. Песталоцці.

В) Англієць Дж. Локк.

Г) Грецький вчений Сократ.

30. А. Дістервег – видатний зарубіжний педагог, який

А) підтримував ідею профільного навчання;

Б) малював на уроках мови;

В) у своїй праці «Керівництво для освіти німецьких вчителів» вимагав, щоб споріднені за змістом предмети, що викладаються одночасно, були між собою пов'язані;

Г) проводив уроки у формі бесіди та лекції.

31. Яким вітчизняним ученим було обґрунтовано необхідність здійснення міжпредметних зв'язків у праці «Людина як предмет виховання»?

А) А.Дістервегом.

Б) Дж.Локком.

В) Я.А.Коменським.

Г) К. Ушинським.

32. У своїй «Дидактиці» (1925) вважала найголовнішою вимогою дидактики «встановлення зв'язку між науками, щоб з програми навчання не поставала численна серія поодиноких предметів, відокремлених один від одного, а щось міцно об'єднане, гармонійне» –

А) в цьому погляди Л.Українки, яка писала власні твори для розвитку дітей;

Б) у цьому погляди Олени Пчілки, яка цікавилась проблемами світового письменства;

В) в цьому полягають погляди видатної української педагогині С. Русової щодо інтеграції;

Г) в цьому погляди Марка Вовчка, яка наголошувала на важливості залучення цікавих завдань і вправ.

33. Зазначте приклад здійснення інтеграції різних видів діяльності.

А) Імітація, руханки для учнів на уроках.

Б) Виконання плану відповідно до правил.

В) Розвиток ідей античних учених.

Г) «Уроки мислення у природі» (за В.О.Сухомлинським).

34. У чому полягає внесок у вирішення проблеми міжпредметних зв'язків О. Бандури?

- А) Її праця «Міжпредметні зв'язки у процесі вивчення української літератури» – це перше у вітчизняній науці комплексне дослідження з питань взаємозв'язаного вивчення української літератури й інших предметів гуманітарного циклу (літератури, української мови, історії, образотворчого мистецтва, музики).
- Б) Вважала, що найглибші зв'язки існують не стільки в змісті фактичного матеріалу, скільки в характері розумової праці.
- В) Вивчала діалектизми та арготизми в літературі.
- Г) Вважала, що важливою умовою активізації розумової праці учнів є вміння використовувати набуті раніше знання для оволодіння новим матеріалом.

35. Методологічне обґрунтування інтеграції, вивчення структури інтегрованих знань, дослідження інтегративних процесів в освіті; розробка шляхів упровадження інтеграції в навчальний процес –

- А) сучасні напрями вивчення теоретичних основ інтеграції;
- А) додавання таблиць, параметрів інклюзії;
- Б) дослідження мотивів, упорядкованих за розміром;
- В) розробка уроків за певними параметрами;
- Г) система захисту отриманих даних.

36. Одна з особливостей інтегрованого заняття –

- А) формулюється єдина мета заняття;
- Б) його можуть вести кілька педагогів;
- В) формулюється одне завдання;
- Г) тема стосується одного предмету.

37. Активізація пізнавальної діяльності школярів, стимулювання їх пізнавальної активності, що є умовою успішного засвоєння навчального матеріалу –

- А) не завжди є необхідною для мовної діяльності;
- Б) складання текстів різних типів;
- В) складання планів, темтів, текстів;
- Г) мета інтегрованих уроків з психолого-педагогічного погляду.

38. Серед завдань інтегрованого уроку –

- А) формування навичок роботи з додатковою літературою, опорними словами, складання схем і таблиць;
- Б) формування в учнів цілісного світогляду про навколишній світ, підвищення якості засвоєння сприйнятого матеріалу, створення творчої атмосфери в колективі, підвищення інтересу до матеріалу;
- В) виявлення в школярів їх особливостей та проведення виставок;
- Г) реалізація виховної функції навчання та проведення позакласної роботи.

39. В чому переваги інтегрованого навчання для учнів?

- А) Більш глибоке розуміння будь-якої теми, завдяки її дослідженню через кілька точок зору; краще усвідомлення комплексного підходу, через який предмети, навички, ідеї та різні точки зору пов'язані з реальним світом.
- Б) Вдосконалення навичок предмету, самостійна робота та уміння.
- В) Відсутність взаємозв'язків усіх аспектів навколишнього світу, що не буде допомагати учням протягом усього їхнього життя.
- Г) Правильна відповідь відсутня.

40. Виділіть правильне твердження:

- А) системне мислення, знаходження взаємозв'язків усіх аспектів навколишнього світу стає звичкою, яка буде допомагати здобувачам освіти протягом усього їхнього життя;
- Б) використання назви предметів, явищ, що замінились сучасними синонімами, дає учням запозичення та розвиток;
- В) широке вживання неологізмів сприяє розвитку оточуючого світу;
- Г) використання архаїзмів допомагає чіткому розумінню мети заняття.

41. За яких умов можна проводити інтеграцію предметів?

- А) Мислетвірна, комунікативна функція.
- Б) Відповідність програмі початкового навчання.
- В) Близькість наук, відповідних предметам, що інтегруються; збіг чи близькість тем для вивчення; можливість використання одних і тих самих методів і прийомів у викладанні;
- Г) Унормування вимог до вивчених предметів.

42. Більша стійкість раніше утворених тимчасових нервових зв'язків порівняно з тими, що виникають раніше

- А) є фізіологічною основою інтеграції;
- Б) унормованість процесів, що відбуваються з психології;
- В) лаконічність і тимчасові зв'язків людей у суспільстві;
- Г) варіативність м'язового розвитку дитини.

43. Щоб підготувати та провести інтегрований урок, учителям потрібно:

- А) вивчити навчальний та методичний матеріал, домогтися зв'язку між учнями та вчителем;
- Б) запобігти дублюванню у вивченні проблем, досягти міцності знань, умінь і навичок учнів;

- В) дбати про правильність фактів, міцність знань і навичок учнів;
- Г) продивитись календарне планування на рік, порівняти теми різних предметів та дібрати теми, близькі за змістом та метою вивчення, сформулювати завдання уроку та побудувати урок.

44. Виберіть неправильне твердження.

- А) Підготовка і проведення інтегрованого уроку вимагає від учителя високого професіоналізму та ерудиції.
- Б) Нестандартні уроки, що проводяться досить часто, набувають ознак стандартних.
- В) Нестандартні уроки для молодших школярів мають характер новизни, і тому цікаві.
- Г) Якщо знімаються кордони предметного викладання, діти емоційно і системно сприймають деякі поняття, явища.

45. Які шляхи реалізації своїх завдань має тематична інтеграція?

- А) Інтегровані уроки, інтегровані заняття, інтегровані курси, бінарні уроки, інтегровані тематичні дні, уроки з міжпредметними зв'язками.
- Б) Використання ігрових технологій навчання.
- В) Використання інтерактивних завдань.
- Г) Всі відповіді є правильними.

46. Тип уроку, в межах однієї теми поєднано матеріал різних навчальних предметів, метою якого є розкриття загальних закономірностей, ідей, що розкриваються в різних науках і відповідних їм шкільних предметах –

- А) стилістично нейтральний, стрижневий, що містить у собі загальне значення всіх уроків;
- Б) усі уроки, що об'єднуються за загальним значенням;
- В) це інтегрований урок;

Г) група уроків, що мають відповідальне навантаження.

47. Доцільно інтегрувати такі навчальні предмети, як

- А) мова і читання, літературне читання й мистецтво, математика та інформатика;
- Б) фізика і хімія, література і географія;
- В) журнали та газети, біологія і космогонія;
- Г) частини мови і морфологія, звуки та фонетика.

48. Особливість інтегрованих уроків у тому, що

- А) вони мають окремі короткочасні епізоди, які сприяють глибшому сприйманню та осмисленню якогось конкретного поняття;
- Б) формується позитивне емоційне ставлення до пізнання;
- В) тут поєднуються блоки знань із різних предметів, підпорядковані одній темі;
- Г) має відбутися на рівні високої суспільної культури.

49. Які інтегровані курси пропонує Нова українська школа для початкової ланки?

- А) «Мистецтво», «Дизайн і технології», «Я досліджую світ», «Здоров'я і фізична культура».
- Б) Усі предмети є інтегрованими, бо поєднуються за загальним значенням.
- В) «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство».
- Г) «Спортивні змагання», «Медицина», «Захист України».

50. Інтегровані уроки спрямовані:

- А) складання в учнів систематичних уявлень про навколишній світ у зв'язку та зумовленості;

- Б) сприяють поглибленню та розширенню діапазону практичного застосування знань учнів;
- В) на розкриття загальних закономірностей, ідей, що вивчаються у різних науках і відповідних їм шкільних предметах;
- Г) ускладнення, дисиміляцію та спрощення.

Варіант 2

1. Що забезпечує інтеграція?

- А) Унормованість, комплексний характер, розгалуженість, цікавість, доречність.
- Б) Забезпечує поєднання в одній темі інформації з різних навчальних предметів, зближення і поєднання матеріалу різних предметів шляхом забезпечення широкого між предметного підходу.
- В) Природність, емоційну насиченість уроку.
- Г) Функціональність, наявність зразка, полікультурність.

2. Що таке міждисциплінарність?

- А) Сучасний принцип дидактики, який орієнтує вчителя на використання комплексних форм організації освітнього процесу, забезпечуючи його єдність.
- Б) Вивчення різних предметів та дисциплін.
- В) Залучення учнів у позакласну та позашкільну роботу.
- Г) Метод вивчення цікавого матеріалу з математики.

3. Виділіть рядок, де наведені ключові компетентності.

- А) Володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами; математична, екологічна, інформаційно-комунікаційна та компетентності в галузі техніки і технологій, природничих наук;

інноваційність; навчання впродовж життя; підприємливість і фінансова грамотність.

Б) Культура, полікультурність, правдивість, старанність.

В) Володіння комп'ютером, мовний аналіз і синтез, читання і лічба.

Г) Чемність, впливовість, збереження природи, дотримання здорового режиму дня.

4. Що є предметом навчальної компоненти «Інтеграція в освітньому процесі початкової школи»?

А) Освіта та її складові елементи.

Б) Навчальний процес, його структура та походження.

В) Здійснення інтеграції в початковій школі, системний підхід до інтегрованих курсів для реалізації завдань особисто-орієнтованого навчання у початковій освіті.

Г) Початкова освіта в аспекті її функцій.

5. Що є головною метою сучасної освіти?

А) Здобуття знань, необхідних для майбутньої професії.

Б) Набуття знань та навичок з окремих предметів.

В) Навчити дитину читати, писати, рахувати.

Г) Формування умов для самореалізації особистості, які стають можливими за умови створення можливостей для самопізнання, самовдосконалення, накопичення творчого потенціалу.

6. Міцність знань з ключових предметів; обов'язковість узагальнення та систематизації знань та вмінь; використання спеціальних методів і прийомів навчання, спрямованих на перенос і застосування знань, умінь і навичок на новий навчальний матеріал –

А) такі принципи здійснення інтеграції називають вчені;

- Б) ключові компетентності учнів;
- В) обов'язкові елементи структури уроку;
- Г) знання предметів сучасного вчителя.

7. Які методи доречні під час проведення актуалізації знань школярів?

- А) Використовуються інтерактивні бесіди, коментоване тестове опитування, усні журнали, мозковий штурм, засідання дискусійного клубу, аукціон думок, написання міні-творів.
- Б) Читання, розгляд малюнків, розв'язування прикладів.
- В) Дослід, демонстрація, спостереження, побудова схем.
- Г) Перегляд відео, фото, ілюстрацій, схем.

8. Переконавання, навіювання, вирішення проблемної ситуації, відеоекскурсії, проведення дебатів, дидактичні ігри – такі методи доречні на етапі уроку

- А) пояснення нового матеріалу;
- Б) мотивації навчальної діяльності;
- В) підведення підсумків уроку;
- Г) пояснення нового матеріалу.

9. У процесі закріплення знань і вироблення на їх основі умінь і навичок практикуються методи

- А) пояснення нового матеріалу, розгляд ілюстрацій та малюнків;
- Б) вживання засобів зв'язку з іншими учасниками;
- В) проведення рольових ділових ігор, тренінгів, роботу в малих групах, вирішення інтегрованих завдань;
- Г) правильне використання іграшок і дидактичних матеріалів.

10. На якому етапі уроку доречним буде проведення таких методів, як аукціон думок, «прокоментуй ситуацію», «мікрофон», усний журнал?

- А) Постановка мети та оголошення теми уроку.
- Б) Узагальнення та систематизації знань, підведення підсумків.
- В) Тренінги та рольві ігри.
- Г) Написання есе та тестування.

11. Що виступає методологічними засадами інтеграції?

- А) Наукові термини.
- Б) Філософія, її закони, зокрема закон про пізнання навколишньої дійсності, де всі явища знаходяться у діалектичному взаємозв'язку між собою.
- В) Професіоналізм учителя, його знання предмету.
- Г) Методи, пов'язані з урахуванням психології дитини.

12. Психологічна закономірність людського сприйняття, що розкривається в тому, що все нове пізнається тільки на основі попереднього досвіду –

- А) морфологія;
- Б) аперцепція;
- В) культурологія;
- Г) лексикологія.

13. Інтеграція сприяє:

- А) активності і пасивності учня;
- Б) розвитку культури та нації;
- В) наближенню теоретичних знань до життя;
- Г) всі відповіді є правильними.

14. Де найчастіше використовується інтеграція?

- А) У розмовному і художньому мовленні;
- Б) У мовленні людей певної професії.
- В) Розмовному і конфесійному мовленні;
- Г) У навчально-виховному процесі.

15. Які основні напрями здійснення інтеграції ?

- А) Споконвічно традиційне навчання, новації, інновації.
- Б) Індивідуальна, групова, парна робота.
- В) Внутрішньопредметна і міжпредметна інтеграція, використання горизонтальних й вертикальних зв'язків, запровадження інтегрованих курсів.
- Г) Внутрішня та зовнішня диференціація.

16. Коли проводяться вертикальні зв'язки?

- А) Коли творяться нові форми занять.
- Б) Коли правильно будується урок.
- В) Коли інтеграція відбувається безпосередньо на уроці.
- Г) Коли правильно поєднуються елементи уроку.

17. Що таке внутрішньопредметна інтеграція?

- А) Яка відповідає встановленим правилам, нормам.
- Б) Встановлення широких зв'язків між різними розділами курсу.
- В) Яка уточнює і доповнює ту чи іншу ситуацію на уроці.
- Г) Урок, багатий на форми роботи.

18. Курс «Я досліджую світ» являє собою

- А) прототип природничих наук;

- Б) інтеграцію галузей соціальної і здоров'язбережувальної; природничої; громадянської та історичної; технологічної; інформатичної (починаючи з 2-го класу); мовно-літературної (частково); математичної (частково);
- В) знання, що об'єднуються за загальним значенням;
- Г) критерій, аспект природничих наук.

19. Зміст якого курсу структуровано за тематичними тижнями, а тематичні тижні об'єднані в розділи (по три-чотири тижні)?

- А) Всі курси.
- Б) Мовно-літературна галузь.
- В) «Я досліджую світ».
- Г) Мистецтво.

20. Інтегровані курси, інтегровані уроки, інтегровані підручники, інтегровані завдання –

- А) це способи інтеграції змісту початкового навчання;
- Б) недієві форми роботи;
- В) алфавіт, що вивчається в початкових класах;
- Г) форми роботи колективу класу.

21. Необхідність запобігання перевантаженості школярів навчальними предметами, тематична схожість навчальних предметів, спрямованість на формування цілісного світогляду у дитини– це

- А) причина вивченням прикметника, іменника, дієслова;
- Б) фактори посилення актуальності проблеми пошуку раціональних шляхів інтеграції різних дисциплін у процесі початкового навчання;
- В) фактори покращення стану освіченості учнів;
- Г) необхідність проведення експериментів в освіті.

22. Побудовані на засадах інтеграції:

- А) Синтетичний метод навчання грамоти К.Ушинського, уроки мислення в природі В.Сухомлинського, уроки мистецтва Д. Ковалевського та Б.Юсова;
- Б) Предмети сучасної початкової школи;
- В) Середньовічна освіта;
- Г) Педагогіка співробітництва.

23. Потенціал формування в учнів знання, що дають можливості високого рівня мислення, застосування у нестандартних ситуаціях, їх дієвість і систематичність.

- А) Надає повторення вивченого, правильне вживання слова, розуміння його значення.
- Б) Надає порушення норм у сфері освіти, утворення нових форм.
- В) Такі можливості надає освоєння ідеї інтеграції знань.
- Г) Порушення вимог до освітнього процесу, перенесення їх в інше русло.

24. Методисти О. Бандура, Т. Бугайко, Ф. Бугайко, Н. Волошина, А. Градовський, В. Неділько, Є. Пасічник, Н. Назарова, Л. Мірошніченко та інші.

- А) Пропонували нові форми занять.
- Б) Розвивали ідеї міжпредметних знань.
- В) Створювали нові програми.
- Г) Розвивали технології сучасності.

25. Я.А. Коменський, Дж. Локк, А. Дистервег, К. Ушинський –

- А) видатні радянські психологи;
- Б) педагоги античності;
- В) психологи XVIII століття;

Г) цих прогресивних педагогів минулого цікавила ідея міжпредметних зв'язків.

26. Які педагоги ідею об'єднання знань насамперед пов'язували з боротьбою проти схоластики як вираження метафізичних поглядів своєї доби?

А) Я.А. Коменський, Дж. Локк.

Б) І. Ньютон, Сократ.

В) Р. Декарт, Д. Менделєєв.

Г) І. Франко, Л. Українка.

27. Якому вченому належать такі слова: «Все, що знаходиться у взаємному зв'язку, необхідно викладати у такому ж зв'язку» ?

А) А. Ейнштейн.

Б) Я.А. Коменський.

В) Едісон.

Г) І. Огієнко.

28. Який педагог уперше висловив ідею про основу, навколо якої мають ґрунтуватися знання?

А) І. Огієнко.

Б) І. Франко.

В) Ейнштейн.

Г) Англійський педагог Дж. Локк.

29. Швейцарський педагог І.Г. Песталоцці

А) вперше висунув ідею культуровідповідності;

Б) у праці «Як Гертруда вчить своїх дітей» зазначав, що всі споріднені за змістом предмети необхідно усвідомлювати саме в такому зв'язку, в якому вони знаходяться в природі;

В) написав «Велику дидактику»;

Г) розвивав античний театр.

30. Який зарубіжний педагог у своїй праці «Керівництво для освіти німецьких вчителів» вимагав, щоб споріднені за змістом предмети, що викладаються одночасно, були між собою пов'язані?

А) Есхл.

Б) В.Сухомлинський.

В) А. Дістервег.

Г) А. Макаренко.

31. К. Ушинський – вітчизняний вчений, яким

А) було обґрунтовано необхідність здійснення міжпредметних зв'язків у дослідженні «Людина як предмет виховання»;

Б) у праці «Керівництво для німецьких вчителів» обґрунтовано міжпредметні зв'язки;

В) у праці «Як Гертруда вчить своїх дітей» розширено горизонти освіти;

Г) висловлено ідею про стрижень, навкруги якого мають об'єднуватися знання.

32. Що послужило одним з постулатів розробки обґрунтувань інтеграції?

А) Переміщення між ідеями в рамках навчання.

Б) Думки К. Ушинського про асоціативну природу міжпредметних зв'язків.

В) Процес, у якому одна ідея розпадається на дві.

Г) Роз'єднання однієї ідеї на кілька.

33. У чому полягають погляди видатної української педагогині С. Русової щодо інтеграції?

- А) Писала власні твори для розвитку дітей.
- Б) Цікавилась проблемами світового письменства.
- В) У своїй «Дидактиці» (1925) вважала найголовнішою вимогою дидактики «встановлення зв'язку між науками, щоб з програми навчання не поставала численна серія поодиноких предметів, відокремлених один від одного, а щось міцно об'єднане, гармонійне».
- Г) Наголошувала на важливості залучення цікавих завдань і вправ.

34. Праця якої вітчизняної вченої «Міжпредметні зв'язки у процесі вивчення української літератури»– перше у вітчизняній науці комплексне дослідження з питань взаємозв'язаного вивчення української літератури й інших предметів гуманітарного циклу (літератури, української мови, історії, образотворчого мистецтва, музики) ?

- А) О. Бандури.
- Б) Олени Пчілки.
- В) С.Русової.
- Г) Т.Бугайко.

35. Які є сучасні напрямки у розробці теоретичних основ інтеграції?

- А) Методологічне обґрунтування питання інтеграції, формування структури інтегрованих знань, вивчення структурних аспектів інтеграції, інтегративних процесів в освіті; розробка можливостей упровадження інтеграції в навчально-виховний процес.
- Б) Абстрактне значення інтеграції, яке виникає в системі форм, у навчанні і вихованні.
- В) Конкретне значення інтеграції, її семантика.
- Г) Значення, яке виражається через внутрішні ресурси предмета.

Г) Значення, яке виражається у його ознаках.

36. Урок цього типу можуть готувати та вести кілька педагогів.

А) Контрольний урок.

Б) Урок закріплення нових знань.

В) Інтегрований урок.

Г) Урок вивчення нової теми.

37. Мета інтегрованих уроків у психолого-педагогічному аспекті –

А) процес вираження думки; мовлення, продукт мовної діяльності;

Б) складання текстів різних типів;

В) складання висловлювання, що має на меті задоволення комунікативних потреб, організоване за законами логіки та граматики, об'єднане темою;

Г) активізація навчальної діяльності школярів, стимулювання їх активності, що допомагає міцності засвоєння знань.

38. Глибоке засвоєння матеріалу завдяки дослідженню теми у різних аспектах; краще розуміння крізь призму різних поглядів, через що предмет, що вивчається, знаходить застосування в реальному житті –

А) в цьому полягає цінність інтегрованого підходу у навчанні учнів;

Б) допомагає вдосконаленню навичок предмету, це інновація;

В) відсутність зв'язків у реаліях навколишнього оточення, що буде стосуватися учнів;

Г) правильна відповідь відсутня.

39. Зазначте неправильне твердження.

А) У традиційній моделі освіти інтегровані уроки не використовувались або використовувались рідко.

Б) . Процес навчання з використанням інтеграції стає цікавим і творчим у більшому ступені для педагога та учнів.

В) Сильні учні потребують постійної допомоги з боку вчителя у процесі закріплення нової теми.

Г) Почуття задоволення від результатів навчальної роботи мотивує дитину до навчання і стимулює прагнення домогтися більших результатів.

40. Виділіть правильне твердження:

А) Використання канцелярської лексики, мовних штампів допомагає чіткому розумінню мети кожного заняття.

Б) Використання синонімів, фразеологізмів, діалектизмів дає більш глибоке розуміння параграфу, через подання дослідження у різних іпостасях.

В) Широке вживання слів у переносному значенні сприяє усвідомленню системного розуміння предметів, навичок, ідей.

Г) Вдосконалення умінь системного мислення, навичка вбачати зв'язки всіх ракурсів оточуючого світу протягом часу стає звичкою, що допомагатиме здобувачам у подальшому житті.

41. Що є фізіологічною основою інтеграції ?

А) Більша стійкість раніше утворених тимчасових нервових зв'язків порівняно з тими, що виникають раніше.

Б) Процеси, що відбуваються з психології.

В) Тимчасові зв'язки людей у суспільстві.

Г) М'язовий розвиток дитини.

42. Спорідненість наук, відповідних навчальним предметам; збіг або близькість предмета вивчення; наявність спільних методів і теоретичних питань –

А) комунікативні функції освіти;

- Б) це відповідність програмі початкового навчання;
- В) умови, коли можлива інтеграція;
- Г) можливості при ряді умов унормування.

43. Розгляд календарного планування на рік, порівняння матеріалу різних предметів, відокремлення тем, схожих за змістом, формулювання завдань та структуризація уроку –

- А) є цікавим для вчителя нової української школи, який усвідомлює інтегративний підхід;
- Б) допомагає розвинути дублювання питань, розвинути цілісний підхід;
- В) дбають про кількість вивчених фактів і про кількість вироблених навичок;
- Г) дії вчителя, необхідні для підготовки інтегрованого уроку.

44. Виберіть правильне твердження.

- А) Проведення інтегрованого уроку вимагає від учителя високого професіоналізму та ерудиції.
- Б) Якщо нестандартні уроки відбуваються систематично, це ніяк не впливає на здібності учнів.
- В) Змістовні, цілеспрямовані, цікаві уроки – це обов'язково нестандартні уроки.
- Г) Тільки нестандартні уроки мають кордони предметного викладання, і діти емоційно сприймають деякі поняття.

45. Інтегровані уроки, інтегровані заняття, інтегровані курси, бінарні уроки, інтегровані тематичні дні -

- А) залучені для використання ігрових технологій навчання;
- Б) шляхи реалізації завдань тематичної інтеграції;
- В) допомагають у використанні інтерактивних завдань;
- Г) всі відповіді є правильними.

46. Інтегрований урок – це

- А) стилістично нейтральний, стрижневий, що містить у собі загальне значення всіх уроків;
- Б) усі уроки, що об'єднуються за загальним значенням;
- В) тип уроку, де в одній темі поєднано матеріал кількох навчальних предметів, мета якого вивчення закономірностей, ідей різних наук і навчальних предметах, які їх вивчають;
- Г) група уроків, що мають відповідальне значення.

47. «Мистецтво», «Дизайн і технології», «Я досліджую світ», «Здоров'я і фізична культура» -

- А) такі інтегровані курси пропонує Нова українська школа для початкової ланки;
- Б) усі предмети не є інтегрованими, бо поєднуються за загальним значенням;
- В) викладаються разом із предметами «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство»;
- Г) викладаються разом із предметами «Фізична культура і здоров'я», «Медицина», «Захист України».

48. Особливість інтегрованого уроку в тому, що

- а) він є засобом для передачі досвіду, необхідного для формування цінностей та компетенцій;
- Б) урок допомагає учням засвоїти значний за обсягом навчальний матеріал, розвинути як особистості, систематизувати знання;
- В) проводяться на початку вивчення теми і обов'язково наприкінці;
- Г) всі відповіді неправильні.

49. Цілеспрямований зв'язок вивчення математики та природознавства дозволяє:

- А) показати роль математики у вивченні природних явищ і дає можливість підвищити виховні і розвивальні функції зазначених предметів;
- Б) доцільно проводити на кожному уроці;
- В) не доцільно проводити;
- Г) правильна відповідь відсутня.

50. Сутність інтегрованих курсів полягає в тому, що

- А) входять до складу курсів «Краю мій лелечий», «Художня праця», «Інтелект»;
- Б) дають змогу учням отримати спочатку загальне, цілісне уявлення про певну галузь знань, а потім конкретизувати, поглиблювати;
- В) увійшли до варіативної частини Базового навчального плану;
- Г) забезпечення наступності у їх викладанні, сприяє інтенсифікації навчально-виховного процесу в початковій школі.

Відповіді на тести (для самоперевірки знань здобувачів освіти)

Варіант 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	В	А	Б	Б	А	А	Б	В	Г

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Б	А	Б	В	А	Б	А	А	Б	В

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Г	А	В	Б	Г	А	Б	А	Б	В

31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
Г	В	Г	А	А	б	Г	Б	А	А

41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
В	А	Г	Г	А	В	А	В	А	В

Варіант 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	А	А	В	Г	А	А	Б	В	Б

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Б	Б	В	Г	В	В	Б	Б	В	А

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Б	А	В	В	Г	А	Б	Г	Б	В

31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
А	Б	В	А	А	В	Г	А	В	Г

41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
А	В	Г	А	Б	В	А	Б	А	Б

Список використаних джерел та літератури

1. Абрамович С. Д., Чікарьова М. Ю. Мовленнєва комунікація: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.
2. Андреев М. Інтегративні тенденції в навчанні. Софія: Народна просвіта, 1996 176 с.
3. Безрук Г. З досвіду проведення інтегрованих уроків. *Початкова школа*. 2000. № 10. С. 44.
4. Бех І. Інтеграція як освітня перспектива. *Початкова школа*. 2002. № 5. С. 5 – 6.
5. Вашуленко М., Бібик Н., Кочина Л. Програма інтегрованого курсу (навчання грамоти, математика, навколишній світ). *Початкова школа*. 2001. № 8. С.24 -30.
6. Гордієнко О.А. Професійна готовність майбутніх учителів початкових класів до розвитку мовлення учнів на уроках читання за допомогою творів образотворчого мистецтва. *Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти: збірник науково-методичних праць*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. 648 с. С. 30 – 36.
7. Грета Ю. Великі мудреці (Ті, хто змінив світ). Харків: Принт, 2013. 352 с.
8. Державний стандарт початкової освіти . *Завуч*. 2018. №8. С.4.
9. Іванова І.М. Реалізація ідеї інтеграції науки в системі базової освіти. *Початкова школа*. 2013. № 2. С. 51 – 53.
10. Ільченко Л.П. Досвід інтегрованого навчання в початкових класах. *Початкова школа*. 2018. № 9. С. 28 – 31.
11. Колягін Ю.М. Алексенко О.Л. Інтеграція шкільного навчання. *Початкова школа*. 2019. № 9. С. 28 – 31.

12. Комплексний підхід до фахової підготовки сучасного вчителя початкових класів: монографія / За наук. ред. М.С. Вашуленка. Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 312 с.
13. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс] Режим доступу:[https:// www.kmu.gov.ua /.../ukrainska-shkola-compressed.pdf...](https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf)
14. Культура мови на щодень / Н. Я. Дзюбишина-Мельник та ін.; ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Довіра, 2000. 170 с.
15. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. 222 с.
16. Сербенська О. Культура усного мовлення. Практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 213 с.
17. Савченко О. Дидактика початкової освіти: підруч. Київ: Грамота, 2012. 186 с.
18. Система підготовки майбутніх фахівців у контексті становлення Нової української школи : монографія. За ред. Г. І. Гримашевич. Житомир : Вид-во Євенок О. О., 2019. 372 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.google.com.ua/#fp=7bc82d989e618&q=державний+стандарт+початкової+загальної+освіти>
2. http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/805/
3. <http://nauch.com.ua/kultura/21119/index.html>.
4. http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36975/.
5. http://pochatkowa.at.ua/index/shkilna_dokumentacija/0-12.
6. http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe